OZGURKONAKCİ.COM · LOJİSTİK REHBERİ · 39

İthalatta gümrük vergisi nasıl hesaplanır?

Gümrük kıymetinden KDV'ye: hangi vergi hangi matrah üzerinden, hangi sırayla hesaplanır, oranlar nereden bulunur?

Hazırlayan: Özgür Konakcı · Seviye: Orta · Sürüm: 8 Kasım 2026

Çevrimiçi ve interaktif sürüm: **https://ozgurkonakci.com/rehber/gumruk-vergisi-hesaplama/**

KISA CEVAP

İthalat vergileri gümrük kıymeti üzerinden hesaplanır. Gümrük kıymeti, eşya için ödenen fiyata Türkiye giriş noktasına kadarki navlun, sigorta ve kanunda sayılan diğer unsurlar eklenerek bulunur; bu yüzden uygulamada CIF düzeyindedir. Gümrük vergisi ve varsa ilave gümrük vergisi bu kıymet üzerinden hesaplanır. KDV matrahı ise gümrük kıymetine ithalatta ödenen vergiler ve tescile kadarki giderler eklenerek bulunur; genel KDV oranı %20'dir. Oranlar tarife cetvelinde değil, İthalat Rejimi Kararı ve İlave Gümrük Vergisi Kararı eklerinde yer alır.

Önce kıymet, sonra vergiler

İthalatta ödenecek vergileri bulmak için üç bilgi gerekir: eşyanın **gümrük kıymeti**, doğru **GTİP** ve o GTİP'e menşe ülkeye göre uygulanan **oranlar**. Bu sayfa hesabın mantığını anlatır. Doğru GTİP'in nasıl bulunacağını rehberdeki **GTİP ve gümrük rejimleri** konusunda ele alıyoruz.

Hesabın en sık atlanan noktası şudur: Vergiler birbirinin üzerine biner. Gümrük vergisi, KDV matrahını büyütür; yani gümrük vergisinin de KDV'si ödenir.

Gümrük kıymeti nasıl oluşur?

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 23–31. maddeleri kıymeti düzenler. Aşağıdaki özet, Kanun metninin yeniden yayımlanmış hâline dayanır.

Esas yöntem işlem değeridir (md. 24). Yani eşya için fiilen ödenen veya ödenecek fiyat. Bu yöntemin uygulanabilmesi için alıcının eşyayı kullanması veya satması üzerinde önemli bir kısıtlama olmamalı ve satış, değeri belirlenemeyen bir koşula bağlanmamalıdır. Alıcı ile satıcının ilişkili olması, fiyatın reddi için tek başına yeterli değildir.

İşlem değeri uygulanamazsa diğer yöntemler **sırayla** denenir (md. 25): aynı eşyanın işlem değeri, benzer eşyanın işlem değeri, birim fiyat yöntemi ve hesaplanmış değer. Asgari kıymet, keyfî değerler veya ihracatçı ülkenin iç piyasa fiyatı gibi esaslar kullanılamaz (md. 26).

Fiyata eklenenler (md. 27)

Fiyata dahil değilse ve alıcı tarafından karşılanıyorsa şu unsurlar eklenir:

- Satın alma komisyonu dışındaki **komisyonlar** ve simsarlık ücretleri
- Eşyayla bir bütün sayılan **kaplar** ve **ambalaj** giderleri
- Alıcının üretim için bedelsiz veya indirimli sağladığı malzeme, kalıp, alet ve Türkiye dışında yapılan tasarım ve mühendislik çalışmaları
- Satış koşulu olarak ödenen **royalti ve lisans** ücretleri
- Yeniden satış gelirinden satıcıya dönen pay
- **Türkiye'ye giriş noktasına kadarki navlun, sigorta, yükleme ve elleçleme** giderleri

Eklemeler objektif ve ölçülebilir verilere dayanmalıdır.

Fiyattan ayrıştırılabiliyorsa eklenmeyenler (md. 28)

- Giriş noktasından **sonraki** taşıma ve sigorta
- İthalattan sonraki montaj, kurulum ve bakım
- Koşulları sağlanan finansman faizi
- Satın alma komisyonları
- Türkiye'de ödenecek ithalat vergileri

Neden "CIF"?

Navlun ve sigorta giriş noktasına kadar kıymete eklendiği için kıymet uygulamada **CIF (Türkiye giriş noktası)** düzeyinde oluşur. Bu, Kanun maddelerinden yapılan bir çıkarımdır:

Satış şekli	Kıymete ulaşmak için
EXW veya FOB	Giriş noktasına kadarki navlun ve sigorta eklenir
CIF / CIP (Türkiye giriş noktası)	Fatura bedeli genellikle doğrudan esas alınır; md. 27'deki diğer unsurlar varsa eklenir
DAP veya DDP	Giriş noktasından sonraki maliyetler fiyattan ayrıştırılabiliyorsa düşülür

Kur

Kıymet Türk lirası olarak beyan edilir. Döviz tutarları, gümrük yükümlülüğünün doğduğu tarihteki **TCMB döviz satış kuru** ile çevrilir (md. 30).

Vergiler hangi sırayla hesaplanır?

Sıra	Kalem	Matrah	Ne zaman uygulanır?
1	**Gümrük vergisi (GV)**	Gümrük kıymeti	GTİP'e ve menşe ülkeye göre; oran sıfır da olabilir
2	**İlave gümrük vergisi (İGV)**	Gümrük kıymeti	Yalnızca İGV Kararı listesindeki GTİP ve menşelerde
3	**ÖTV**	Eşyaya göre değişir	Yalnızca ÖTV listelerindeki (I–IV) eşyada
4	**KKDF**	Kararda belirlenen matrah	Yalnızca kabul kredili, vadeli akreditif, mal mukabili gibi vadeli ödemelerde
5	**Damga vergisi**	Beyanname başına maktu	Her beyannamede
6	**KDV**	KDV matrahı (aşağıda)	Kural olarak her ithalatta

Notlar:

- **İGV**, normal gümrük vergisine ek olarak alınır. İKV'nin bilgi notuna göre, gümrük vergisi muafiyetinden yararlanan ithalatta İGV uygulanmayacağı Temmuz 2026'daki karar değişikliğiyle açıklığa kavuştu.
- **ÖTV**'de ithalde vergiyi doğuran olay, gümrük vergisi yükümlülüğünün doğmasıdır. Eşya gümrük vergisine tabi değilse beyannamenin tescili esas alınır. ÖTV matrahının ayrıntıları için mali müşavirinize danışın.
- **KKDF** oranı ve kapsamı değişkendir; güncel kararı kontrol edin. Peşin ödemede uygulanmaz.
- Anti-damping, telafi edici vergi ve gözetim gibi **ticaret politikası önlemleri** de eşyaya özgü olarak eklenebilir.

KDV matrahı (KDV Kanunu md. 21)

İthalde KDV matrahı üç kalemin toplamıdır:

1. **Gümrük vergisine esas kıymet.** Gümrük kıymeti uygulanmıyorsa veya eşya gümrük vergisinden muafsa CIF değeri esas alınır.
2. **İthalat sırasında ödenen her türlü vergi, resim, harç ve paylar.** Gümrük vergisi, İGV, ÖTV ve damga vergisi bu gruptadır.
3. **Tescil tarihine kadarki diğer giderler** ve mal bedeline ilişkin fiyat ve kur farkları.

KDV oranı: Genel oran **%20**, indirimli oranlar %10 ve %1'dir. KPMG'nin bülteninde aktarıldığına göre oranlar 10 Temmuz 2023'ten beri bu düzeydedir. Eşyanızın indirimli orana tabi olup olmadığını ilgili Karar eki listelerinden kontrol edin.

Oranlar nereden bulunur?

Ticaret Bakanlığı'nın açıklamasına göre:

- **Türk Gümrük Tarife Cetveli (TGTC) vergi oranı içermez.** Cetvel, eşyanın kodunu ve tanımını verir.

- **GV ve İGV oranları**, İthalat Genel Müdürlüğü'nün **İthalat Rejimi Kararı** ve **İlave Gümrük Vergisi Kararı** eki listelerinde yer alır. 2026 İthalat Rejimi değişikliği 31 Aralık 2025 tarihli Resmî Gazete'de (sayı 33124) yayımlandı ve 1 Ocak 2026'da yürürlüğe girdi; yıl içindeki ara değişiklikler 11 Temmuz 2026 tarihli Resmî Gazete'de (sayı 33307) yayımlandı.
- **ÖTV ve KDV oranları** Hazine ve Maliye Bakanlığı mevzuatındadır.
- Tedarikçinin faturasındaki yabancı tarife kodu Türkiye için bağlayıcı değildir. Yalnızca ilk 6 hane (Armonize Sistem) ortaktır.
- GTİP'ten emin değilseniz **Bağlayıcı Tarife Bilgisi (BTB)** başvurusu yapın. Başvuru ücretsizdir ve BTB 6 yıl geçerlidir.

İnternette "gümrük vergisi hesaplama" adıyla çok sayıda araç var; bunlar özel sitelerdir ve resmî değildir. Resmî bir "entegre tarife" oran sorgulama arayüzünü teyit edemedik.

e-Devlet'te ne görürsünüz?

Gümrük Vergi ve Ceza Borcu Sorgulama Sistemi, 8 Kasım 2021'de devreye alındı. BİLGE kullanıcı bilgisi veya e-Devlet şifresiyle girilir.

- Beyanname, ek tahakkuk ve ceza kararlarından doğan **ödenmemiş** gümrük vergisi ve ceza borçlarını vergi numarasıyla gösterir.
- Bir **oran sorgulama** veya hesaplama aracı değildir. Ödenmiş vergileri ya da gelecek bir ithalatın vergisini göstermez.

Örnek hesap

Adım	Hesap	Sonuç
Gümrük kıymeti (CIF)	10.000 + 800 + 50	10.850
Gümrük vergisi	10.850 × %4	434
İlave gümrük vergisi	10.850 × %0	0
KDV matrahı	kıymet + gümrük vergisi + İGV + diğer	11.284
KDV	11.284 × %20	2.257
Toplam vergi	GV + İGV + diğer + KDV	2.691

Örnek oranlardır; gerçek oranlar ürünün GTİP'ine ve menşeine göre İthalat Rejimi Kararı ile İGV kararının eklerinden bulunur. Genel KDV oranı %20'dir, bazı ürünlerde farklıdır. ÖTV gibi başka vergiler varsa "diğer" alanına tutar olarak ekleyin. Tutarlar aynı para birimindedir.

Aşağıdaki örnekte **oranlar ve kur varsayımsaldır: örnek oranlar, gerçek oran değildir.** Gerçek oranlar eşyanın GTİP'ine ve menşeine göre ilgili Karar eklerinden bulunur. KDV için genel oran olan %20 kullanılmıştır.

Varsayımlar: FOB fatura bedeli 20.000 €; giriş noktasına kadar navlun 1.500 €, sigorta 100 €; örnek kur 1 € = 40,00 TL; örnek GV oranı %8; örnek İGV oranı %10; ÖTV yok; vadeli ödeme yok (KKDF yok); tescile kadarki diğer giderler 10.000 TL.

Adım	Hesap	Tutar (TL)
Gümrük kıymeti	(20.000 + 1.500 + 100) € × 40,00	864.000
Gümrük vergisi (örnek %8)	864.000 × 0,08	69.120
İGV (örnek %10)	864.000 × 0,10	86.400
KDV matrahı	864.000 + 69.120 + 86.400 + 10.000	1.029.520
KDV (%20)	1.029.520 × 0,20	205.904
Toplam GV + İGV + KDV	69.120 + 86.400 + 205.904	**361.424**

"Vergi üstüne vergi" etkisini bu örnekte görebilirsiniz: GV ve İGV'nin KDV matrahına girmesi, tek başına (69.120 + 86.400) × 0,20 = **31.104 TL** ek KDV doğurur.

Kendinizi test edin

1. EXW alım yaptınız ve navlunu ayrıca ödediniz. Giriş noktasına kadarki navlun gümrük kıymetine eklenir mi? *(Cevap: Evet. Türkiye giriş noktasına kadarki navlun, sigorta ve yükleme giderleri kıymete eklenir.)*
2. KDV matrahına gümrük vergisi dahil midir? *(Cevap: Evet. İthalat sırasında ödenen vergi, resim, harç ve paylar KDV matrahına girer.)*
3. Gümrük vergisi oranını Türk Gümrük Tarife Cetveli'nden okuyabilir misiniz? *(Cevap: Hayır. Oranlar İthalat Rejimi Kararı ve İGV Kararı eklerinde yer alır.)*

Sık sorulan sorular

Gümrük vergisi hangi değer üzerinden hesaplanır?

Gümrük kıymeti üzerinden. Kıymetin esası eşya için fiilen ödenen veya ödenecek fiyattır. Buna Türkiye giriş noktasına kadarki navlun, sigorta ve yükleme giderleri, satın alma komisyonu dışındaki komisyonlar, ambalaj ve satış koşulu olan royalti gibi unsurlar eklenir. Döviz tutarları TCMB döviz satış kuruyla TL'ye çevrilir.

İthalatta KDV neyin üzerinden alınır?

KDV Kanunu'nun 21. maddesine göre matrah; gümrük kıymetine, ithalat sırasında ödenen vergi, resim, harç ve payların (gümrük vergisi, ilave gümrük vergisi, ÖTV gibi) ve beyannamenin tescil tarihine kadar yapılan diğer giderlerin eklenmesiyle bulunur. Bu yüzden gümrük vergisinin üzerine ayrıca KDV hesaplanır.

Gümrük vergisi oranlarını Gümrük Tarife Cetveli'nde bulabilir miyim?

Hayır. Tarife cetveli eşyanın kodunu verir, oranı vermez. Gümrük vergisi ve ilave gümrük vergisi oranları İthalat Rejimi Kararı ile İlave Gümrük Vergisi Kararı eki listelerinde, ÖTV ve KDV oranları Hazine ve Maliye Bakanlığı mevzuatında yer alır.

e-Devlet'te gümrük vergisi hesaplanabilir mi?

Resmî bir oran hesaplama hizmeti teyit edilemedi. e-Devlet şifresiyle girilen Gümrük Vergi ve Ceza Borcu Sorgulama Sistemi, yalnızca vergi numarasına tahakkuk etmiş ve ödenmemiş gümrük vergisi ve ceza borçlarını gösterir.

KAYNAKLAR

4458 sayılı Gümrük Kanunu md. 23–31, eşyanın gümrük kıymeti (orgtr.org aktarımı) — https://orgtr.org/esyanin-gumruk-kiymeti-gumruk-kanunu-madde-23-31/
T.C. Ticaret Bakanlığı — Tarife sıkça sorulan sorular (GTİP, BTB, oranların kaynağı) — https://ticaret.gov.tr/gumruk-islemleri/sikca-sorulan-sorular/ticari/tarife
T.C. Ticaret Bakanlığı — İthalat Rejimi Kararı, İGV Kararı ve ithalat tebliğleri — https://ticaret.gov.tr/ithalat/ithalat-mevzuati/ithalat-rejimi-karari-igv-karari-ve-ithalat-tebligleri
Gelir İdaresi Başkanlığı — Özelge, 01.12.2017 (ithalatta KDV matrahı, KDVK md. 21) — https://www.gib.gov.tr/node/134752/pdf
KPMG Vergi — KDV oranlarının %10 ve %20'ye yükseltilmesi (7346 sayılı Karar) — https://kpmgvergi.com/yayinlar/mali-bultenler/vergi/resmi-gazetede-yayimlanan-kararla-sirasiyla-8-ve-18-olarak-uygulanan-kdv-oranlari-10-ve-20-oranina-yukseltilmistir/2103
T.C. Ticaret Bakanlığı — Gümrük Vergi ve Ceza Borcu Sorgulama Sistemi — https://ticaret.gov.tr/kurumsal-haberler/gumruk-vergi-ve-ceza-borcu-sorgulama-sistemi
T.C. Ticaret Bakanlığı — Genelge 2012/21: royalti ve lisans bedellerinin kıymete eklenmesi — https://ticaret.gov.tr/data/5d483e2b13b8762b40ceaed9/a56c5b39dd3d3b0c7dc5f9c9de4472ce.pdf

Bu rehber eğitim amaçlıdır ve yazarın kişisel görüşlerini yansıtır; çalıştığı ya da daha önce çalıştığı kurumların görüşü değildir. Sözleşme, gümrük ve finans kararlarında güncel resmî kaynaklara ve uzmanlara başvurun. Incoterms® Uluslararası Ticaret Odası'nın (ICC) tescilli markasıdır.

© 2026 Özgür Konakcı · ozgurkonakci.com. Bu belge, kaynak (ozgurkonakci.com) gösterilerek eğitim amaçlı paylaşılabilir ve çoğaltılabilir; ticari amaçla kullanılamaz.